

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки та економічної теорії

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»</p> <p>Галузь знань - 05 «Соціальні поведінкові науки» Спеціальність - 051 «Економіка» Освітня програма - «Економіка»</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Гринчук Юлія Сергіївна Посада: професор кафедри менеджменту Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1),69 ауд. (кафедра менеджменту). E-mail: yuliia.grynychuk@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: відповідно до графіка консультацій</p>
Опис дисципліни	<p>Система екологічного менеджменту є сучасним механізмом управління природоохоронною діяльністю, визнаним на міжнародному рівні. Кількість підприємств у світі, сертифікованих за стандартами екологічного менеджменту, постійно і неухильно зростає. У його основі лежить системний підхід і використання комплексу управлінських рішень, методик та документації.</p> <p>Екологічний менеджмент – цілеспрямована, свідомо діяльність, пов'язана з розробленням, запровадженням, реалізацією, контролюванням різноманітних заходів природоохоронного характеру, які забезпечують стійкий розвиток, охорону навколишнього середовища, безпеку життєдіяльності людини, раціональне використання природних ресурсів і екологічну безпеку загалом.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Екологічний</p>

	менеджмент» є: надання студентам теоретичних знань та практичних навичок щодо застосування в практичній діяльності екологічного законодавства, стандартів (у тому числі міжнародних), норм; оволодіння системною методологією пошуку й прийняття оптимальних управлінських рішень в умовах зростання екологічних і соціальних вимог до якості життя; розуміти, вміти аналізувати і застосовувати в управлінській діяльності системний інтегрований підхід до ефективності як сукупності економічних, екологічних і соціальних цілей діяльності підприємства.
Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Екологічний менеджмент» базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічна теорія», «Менеджмент», «Маркетинг», «Мікроекономіка та макроекономіка», «Теорія організації», «Економіка підприємства».
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент» є забезпечення здатності приймати ефективні управлінські рішення щодо мінімізації негативних впливів діяльності підприємств на довкілля та досягнення високого рівня екологічної безпеки процесів виробництва та споживання, здійснювати екологічно безпечну діяльність підприємств, забезпечувати екологізацію виробництва, управління та освіти з метою захисту довкілля та реалізації принципів збалансованого розвитку.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є система відносин між підприємством та контролюючими природоохоронними структурами, яка виникає і формується у процесі використання методів впливу (управління і стимулювання) на природоохоронну діяльність, екологічні несприятливі ситуації.</p>
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається у традиційному форматі (лекційні, практичні, індивідуальні заняття) із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційне навчання) можуть використовуватись платформи Moodle, ZOOM. Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уміти аналізувати екологічну стратегію підприємства та ефективність її реалізації. 2. Знати методичні підходи до формування стратегії еколого-орієнтованого розвитку підприємства. 3. Знати класифікацію екологічних та економічних ризиків підприємства, екологічних стратегій. 4. Розуміти вигоди від впровадження системи екологічного менеджменту для підприємства, держави, суспільства. 5. Вміти враховувати екологічні аспекти при формуванні довгострокового плану функціонування підприємства.
Структура курсу	<p><i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та забезпечення екологічного менеджменту</i></p> <p>Тема 1.1 Концептуальні засади та структура системи</p>

	<p>екологічного управління. Тема 1.2. Корпоративний екологічний менеджмент в системі екологічного управління. Тема 1.3. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення екологічного менеджменту. Тема 1.4. Реалізація екологічної стратегії. Тема 1.5. Розробка, впровадження і розвиток системи екологічного менеджменту на підприємстві. Тема 1.6. Стратегічний екологічний менеджмент як складова частина успіху підприємства.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Практичні напрями та інструменти впровадження системи екологічного менеджменту</i></p> <p>Тема 2.1. Екологічна стандартизація і сертифікація. Тема 2.2. Екологічна експертиза, екологічний облік та екологічний аудит як інструменти екологічного менеджменту. Тема 2.3. Екологічний маркетинг в системі екологічного менеджменту. Розробка і реалізація «зеленої» продукції. Тема 2.4. Демонстрація відповідності. Тема 2.5. Екологічний інжиніринг в системі екологічного менеджменту Тема 2.6. Індикатори екологічних результатів діяльності підприємства. Тема 2.7. Екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи для України і світу. Тема 2.8. Екологічні наслідки російсько-української війни в Україні.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Сучасні вимоги щодо вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент» передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок: здійснювати екологізацію управлінських рішень, зокрема через впровадження системи екологічного менеджменту та у відповідності до чинного екологічного законодавства України, міжнародних норм; забезпечувати конкурентоспроможність підприємства з урахуванням екологічних аспектів; розв'язувати екологічні проблеми у виробничій діяльності через впровадження технологій, методів та способів попередження і запобігання забрудненню навколишнього природного середовища.</p> <p>Для активізації процесу навчання студентів в процесі вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; аналізується зарубіжний досвід вирішення окремих проблем; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо; - на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розв'язання проблемних питань; дискусії; вирішення ситуаційних вправ; мозковий штурм; презентації; аналіз конкретної ситуації; рольові та ділові ігри; письмовий

	<p>контроль знань; індивідуальне та фронтальне опитування.</p> <p>Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті розміщене на сайті університету https://cutt.ly/aR13OnU</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зіновчук Н. В., Раценко А. В. Екологічний маркетинг: навч. посіб. Житомир: видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 190 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/3786. 2. Дудкін П.Д. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с. 3. Міронова Н. Г., Білецька Г. А. Екологічна стандартизація і сертифікація: навчальний посібник. Львів: Новий Світ - 2000, 2018. 140 с. 4. Жигуц Ю. Ю., Лазар В. Ф. Інженерна екологія: навчальний посібник для студентів технічних спеціальностей. Київ: Кондор, 2018. 168 с. 5. Галушкіна Т. П., Грановська Л. М., Кисельова Р. А. Екологічний менеджмент та аудит: навч. посібник. 2020. 456 с. <p>Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Сафранов Т. А., Губанова О. Р., Лукашов Д. В. Еколого-економічні основи природокористування: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 349 с. 7. Professor Skrypchuk P., Ukraine, Jozef Zat'ko, PhD. MBA., Honor. Prof. mult., Slovensko.Vydavateľ. Geo-management in organic agriculture. Monografia viacerých autorov. Európsky inštitút d'alšieho vzdelávania, Za Humnami, Podhajska, Slovensko, 2019. 284 s. 8. Василенко І. А. Зелені технології у промисловості: монографія. Дніпро: Акцент ПП, 2019. 366 с.

9. Скрипчук П.М., Судук О.Ю. Моделі та механізми геоправління аграрними підприємствами: монографія. Рівне: НУВГП. 2020. 315 с.

Адреси сайтів в INTERNET

10. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-XII. Дата оновлення: 07.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

11. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. № 2059-VIII.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>

12. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 29.05.2020.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

13. Закон України «Про екологічний аудит» від 24.06.2004 р. № 1862-IV. Дата оновлення: 20.10.2019.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15>